

Τι ακριβώς γιορτάζουμε της Αγίας Σοφίας, Πίστης, Αγάπης, Ελπίδας ;

Γράφει η Δήμητρα Ρετσινά – Φωτεινίδου, Φιλολόγος – Συγγραφέας

Στις **17 Σεπτεμβρίου** ο ορθόδοξος χριστιανικός κόσμος γιορτάζει τις τέσσερις κολώνες της οντολογικής μας ύπαρξης. Οι **Αγίες Σοφία, Πίστη, Αγάπη και Ελπίδα** μας υπενθυμίζουν τα έργα του βίου που οφείλουν να είναι ταιριαστά με το «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση» του προσώπου. Έτσι, η σωφροσύνη μας προφυλάσσει, η πίστη μας κάνει πιο δυνατούς, η αγάπη μας ανταμείβει και η ελπίδα μας πλημμυρίζει αισιοδοξία.

Όλα αυτά κάτω από την σκέπη της ανώτερης δύναμης που ονομάζεται **Θεία Πρόνοια** και στην οποία ομνύουν τόσο οι **Χριστιανοί όσο και οι Στωικοί φιλόσοφοι**. Αυτός «ο της δικαιοσύνης ήλιος νοητός», που ύμνησε ο Οδυσσεύς Ελύτης, φωτίζει το νου και τις καρδιές των ανθρώπων.

Το κυριολεκτικό νόημα της τιμής που αποδίδουμε στις σεπτές γυναίκες είναι η αξία του μαρτυρίου και της θυσίας τους. Πρόκειται για μια

μητέρα, τη Σοφία, και για τις τρεις κόρες της, Πίστη, Ελπίδα, Αγάπη, οι οποίες πήραν τα ονόματά τους από το χωρίο της επιστολής του Αποστόλου Παύλου (Α΄ Κορινθίους 13:13) «**νυν μένει πίστις, ελπίς, αγάπη, τα τρία ταύτα, μείζων δε τούτων η αγάπη**».

Η Αγία Σοφία και οι κόρες της Πίστη, Ελπίδα και Αγάπη μαρτύρησαν στα χρόνια του Ρωμαίου αυτοκράτορα Αδριανού (117-138μ.Χ.) Μετά από βασανιστήρια για να απαρνηθούν την χριστιανική πίστη και με άκαμπτο φρόνημα οι τέσσερις γυναίκες θανατώθηκαν. Ας μην ξεχνούμε πως κατά την **Αυτοκρατορική Ρωμαϊκή Περίοδο** η λατρεία των βασιλέων ως επίγειων θεών ήταν κοινός τόπος.

Ήδη από τους **Έλληνες Κλασικούς** (φιλοσόφους, σοφιστάς, ρήτορες, ποιητάς κ.ά.) έχει τονιστεί η αξία της αρετής και της γνώσης. Ο **Πλάτων** πρέσβευε: «Πάσα επιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης και της άλλης αρετής, πανουργία και ου σοφία φαίνεται». Δηλαδή αποδεικνύεται πως η επιστήμη και η τεχνολογική πρόοδος είναι ψευδοσοφία αν δεν εμπεριέχει την ηθική. Ο **Πρωταγόρας** υποστήριζε ότι κάθε άνθρωπος εκ Θεού είναι προικισμένος με την αιδώ (αίσθημα ντροπής) και την δίκη (αίσθημα δικαιοσύνης).

Ο **Απόστολος Παύλος στην Α΄ προς Κορινθίους Επιστολή** τονίζει την ανάγκη της σωφροσύνης και της ομοψυχίας στο σώμα της νεοσύστατης Εκκλησίας: «Να είστε όλοι ομόφωνοι και να λέγετε σαν από μια καρδιά, την ίδια ομολογία της πίστεώς σας και να μην υπάρχουν μεταξύ σας σχίσματα και διαιρέσεις αλλά να είστε συγκρατημένοι, κατηρητισμένοι και ενωμένοι μεταξύ σας με τα ίδια φρονήματα και την ίδια γνώμη. Να μη λέτε, εγώ ειμί Παύλου, εγώ Απολλώ, εγώ Κηφά, εγώ Χριστού».

Ο **Απόστολος των Εθνών** τονίζει τη ματαιότητα της θύραθεν σοφίας: «Πού σοφός; Πού γραμματεύς; Πού συζητητής του αιώνος τούτου; Ουχί εμώρανε ο Θεός την σοφίαν του κόσμου τούτου; ...Οι μεν Ιουδαίοι σημείον αιτούσι, οι δε Έλληνες σοφία ζητούσι». Δηλαδή οι Εβραίοι ζητούν υπερφυσικό σημείο ενώ οι Εθνικοί ζητούν φιλοσοφικές αποδείξεις.

Οι Χριστιανοί όμως κηρύσσουν Χριστόν εσταυρωμένο, που για τους μεν είναι σκάνδαλο, για τους δε μωρία. Όμως το μωρό του Θεού είναι σοφώτερο των ανθρώπων και το ασθενές του Θεού είναι ισχυρότερο των ανθρωπίνων. «Η γαρ σοφία του κόσμου τούτου μωρία παρά τω Θεώ εστί».

Ο ύμνος της Αγάπης εμπεριέχεται στην ίδια Επιστολή στο κεφάλαιο 13. Είναι από τα ωραιότερα κείμενα της Καινής Διαθήκης:

«Εάν τις γλώσσες των ανθρώπων λαλώ και των αγγέλων, αγάπη δε μη έχω, έγινα χαλκός ηχών ή κύμβαλον αλαλάζον. Κι αν έχω προφητεία και γνωρίζω τα μυστήρια πάντα και πάσα τη γνώση, κι αν έχω πάσα την πίστη, ώστε και όρη μεθιστάνειν, αγάπη δε μη έχω, ουδέν είμαι. Κι αν διαθέσω τα υπάρχοντά μου και παραδώσω το σώμα μου να πάθει, όμως αγάπη δεν έχω τίποτε δεν ωφελούμαι.

Η αγάπη μακροθυμεί, χρηστεύεται, η αγάπη δεν ζηλεύει και δεν φθονεί. Δεν φέρεται με αλαζονεία, υπερηφάνεια, αυθάδεια. Πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ελπίζει, πάντα υπομένει. **Η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει**, είτε καταργηθούν οι προφητείες είτε παύσουν οι γλώσσες, είτε η γνώση καταργηθεί. «Νυνί δε μένει πίστις, ελπίς, αγάπη, τα τρία ταύτα. Μείζων δε τούτων η αγάπη».